

Pravila o provođenju procjene rizika na kupalištu

Pravila o provođenju procjene rizika na kupalištu (u daljnjem tekstu: Pravila) temeljni su dokument koji definira ciljeve, sredstva, sadržaj i način provođenja postupka procjene rizika na kupalištu.

Na temelju ovih Pravila definiraju se operativni postupci i dokumenti potrebni za provođenje postupka procjene rizika na kupalištu.

Procjena rizika na kupalištu obuhvaća: **pregled zadanog područja kupališta, utvrđivanje mogućih opasnosti povezanih s vodom ili u blizini vode i procjenu stupnja rizika za svaku od njih te predlaganje rješenja za smanjenje stupnja rizika ili potpuno uklanjanje opasnosti na kupalištu.**

Osnovni cilj postupka procjene rizika je smanjivanje mogućnosti nastanka nezgoda povezanih s vodom (štetnog događaja čija posljedica mogu biti smrt, tjelesne ozljede ili oštećenje zdravlja te uništenje ili oštećenje stvari korisnika kupališta). Procjena rizika na kupalištu služi kao temelj za uspostavljanje spasilačke postaje na kupalištu.

Naručitelji za čije se potrebe provodi postupak procjene rizika na kupalištu su upravitelji kupališta (tijela državne uprave te lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna za upravljanje kupalištem, koncesionari ili druge pravne osobe koje upravljaju pojedinim kupalištima).

Procjena rizika na kupalištu provodi se na pisani zahtjev upravitelja kupališta.

Postupak procjene rizika provode ovlašteni procjenitelji rizika – osobe koje je za to ovlastio Hrvatski Crveni križ.

Opasnosti na kupalištu

Opasnosti na kupalištu povezane s vodom ili u blizini vode su mogući uzročnici nezgoda u kojima je prisutnost ili blizina vode sastavni dio opasnosti.

Opasnosti se dijele na:

- 1) opasnosti stvorene ljudskom intervencijom u okoliš,
- 2) prirodne opasnosti (nastale djelovanjem prirode),
- 3) opasnosti uzrokovane ljudskim ponašanjem (opasnosti nastale djelovanjem ili stanjem korisnika kupališta).

Opasnosti na kupalištu mogu biti statične (nepomične i prisutne cijelo vrijeme) ili dinamične (povremeno se pojavljuju na određenoj lokaciji ili području).

Prilikom utvrđivanja opasnosti na kupalištu potrebno je obratiti pozornost na:

- konfiguraciju i sastav terena (vrsta podloge na obalnom dijelu kupališta u blizini vode, vrsta i konfiguracija dna u zoni za kupanje, konfiguracija obalne linije s naglaskom na moguće opasnosti vezane uz ulazak i izlazak iz vode);
- objekte, građevine i predmete koji se nalaze na području kupališta, a koji mogu predstavljati opasnost;
- prirodne pojave (vjetar, valovi itd);
- životinje ili biljke koje su opasne za korisnike kupališta;
- broj korisnika na kupalištu;
- potencijalno opasne radnje povezane s vodom ili u blizini vode koje bi korisnici mogli izvršiti na području kupališta.

Stupanj rizika

Rizik je vjerojatnost nastanka pojedinih vrsta nezgode vezanih uz određenu opasnost.

Rizik je definiran prema stupnjevima koji su rezultat međudjelovanja vjerojatnosti nastanka nezgode i težine nezgode.

- 1) Zanemarivi rizik - postoji mala vjerojatnost nezgode koja nema trajne posljedice.
- 2) Umjereni rizik - postoji vjerojatnost nezgode koja nema trajne posljedice.
- 3) Srednji rizik - nezgoda koja nema trajne posljedice je neizbježna ili postoji mala vjerojatnost nezgode s trajnim posljedicama ili ugrožavanjem života.
- 4) Visok rizik - postoji vjerojatnost nezgode s trajnim posljedicama ili ugrožavanjem života.
- 5) Nepodnošljivi rizik - neizbježna je nezgoda s trajnim posljedicama ili ugrožavanjem života.

Prilikom procjene rizika, moguća težina nezgode je osnova za procjenu, a zatim se procjenjuje vjerojatnost nastanka takve nezgode.

Osim za pojedine opasnosti, određuje se, na temelju broja i vrsta pojedinih opasnosti, i stupanj rizika za cijelo kupalište. Kupališta mogu biti: zanemarivog rizika, umjerenog rizika, srednjeg rizika i visokog rizika.

Mjere za smanjenje stupnja rizika ili uklanjanje opasnosti

Mjere za smanjenje stupnja rizika ili uklanjanje opasnosti temelje se na pretpostavci da je upravitelj kupališta dužan poduzeti sve potrebne mjere za sprečavanje nezgode na kupalištu. Određene mjere propisuju se sukladno vrstama opasnosti kojima su izloženi korisnici kupališta.

Mjere za smanjenje stupnja rizika ili uklanjanje opasnosti pored ostalog uključuju:

- uklanjanje ili saniranje (dovođenje u neopasno stanje) opasnih objekata, građevina, itd.,
- upozoravanje korisnika kupališta na moguće opasnosti,

- zabranu potencijalno opasnih radnji,
- organiziranje spasilačke službe koja radi na sprečavanju nezgoda odnosno smanjenju potencijalnog stupnja rizika kojemu su izloženi korisnici kupališta,
- propisivanje ostalih postupaka pomoći u slučaju nastanka nezgode.

Potreba za organiziranjem spasilačke službe na kupalištu (veličina područja pod nadzorom spasioca) definira se sukladno procijenjenoj razini rizika za cijelo kupalište.

Provođenje postupka procjene rizika na kupalištu

1) Naručivanje procjene rizika na kupalištu

Postupak procjene rizika na kupalištu započinje naručitelj, upravitelj kupališta, temeljem vlastite inicijative ili sukladno nalogu tijela javne vlasti zaduženih za izdavanje koncesije ili nadzor rada kupališta. U zahtjevu se mora precizno definirati područje na kojemu će se provesti procjena rizika.

Zahtjev se pisanim putem podnosi Službi spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja Hrvatskog Crvenog križa (u daljnjem tekstu: Služba spašavanja života na vodi HCK).

2) Prikupljanje potrebnih podataka

Na temelju pisanog zahtjeva, Služba spašavanja života na vodi HCK naručitelju dostavlja prijedlog za provođenje postupka procjene rizika s troškovnikom, te popis potrebnih podataka koje naručitelj treba dostaviti. Nakon odobravanja troškovnika i dostavljanja svih dostupnih podataka od strane naručitelja, postupak procjene rizika se dodjeljuje ovlaštenom procjenitelju rizika.

3) Obilazak kupališta

Na temelju dostavljenih podataka, ovlašteni procjenitelj rizika izrađuje plan obilaska u kojemu se određuju broj i termini obilazaka kupališta. Tijekom obilaska, ovlašteni procjenitelj rizika prikuplja podatke o opasnostima koristeći GPS, foto i video opremu te sastavlja izvještaj o obilasku.

4) Procjena rizika i predlaganje mjera za smanjenje stupnja rizika ili uklanjanje opasnosti

Na temelju izvještaja o obilasku i prikupljenih podataka utvrđuju se stupnjevi rizika za pojedine opasnosti te se prema potrebi predlažu mjere za smanjenje stupnja rizika ili uklanjanje opasnosti.

5) Sastavljanje Elaborata o procjeni rizika

Uočene opasnosti, procjena razine rizika i predložene mjere dostavljaju se naručitelju u obliku Elaborata o procjeni rizika. Elaborat o procjeni rizika, uz ovlaštenog procjenitelja rizika koji ga je sastavio, potpisuje voditelj Službe spašavanja života na vodi HCK i predaje naručitelju.

6) Naknadni postupci

Procjena rizika na kupalištu izrađuje se na temelju u tom trenutku dostupnih podataka i opažanja.

Ako dođe do značajnijih promjena koje utječu na pojavljivanje novih opasnosti odnosno povećanje postojećih opasnosti i s njima povezanih rizika, naručitelj može, sukladno ovom Provođenju postupka procjene rizika na kupalištu, zatražiti dodatni obilazak kupališta i reviziju procjene rizika na kupalištu.

Elaborat o procjeni rizika

Elaborat o procjeni rizika završni je dokument u kojem se naručitelju predstavljaju rezultati postupka procjene rizika.

Elaborat se sastavlja u pisanom obliku i sadržava opise, fotografije i kartografske prikaze elemenata procjene rizika.

Sadržaj Elaborata o procjeni rizika

- 1) Uvodni dio sadržava: nazive i lokacije predmetnog kupališta, podatke o naručitelju, dokumente koje je naručitelj dostavio, imena ovlaštenih procjenitelja rizika koji su sudjelovali u izradi te datume i vremena obilaska kupališta.
 - 2) Opći opis kupališta sadržava: vrste, opis i prilaze kupalištu, značajne objekte na kupalištu te aktivnosti na kupalištu s osvrtom na odjeljivanje od različitih aktivnosti.
 - 3) Poglavlje "Opasnosti i rizici" sadržava: popis uočenih opasnosti s opisom i kategorizacijom, procjenu stupnja rizika za svaku pojedinu opasnost i kupalište u cjelini te postojeća rješenja i prijedloge za smanjenje stupnja rizika.
 - 4) Poglavlje "Info tabele i znakovi" sadržava popis postojećih i potrebnih sigurnosnih info tabela i znakova s definiranom vrstom, nazivom i lokacijom za svaki pojedini znak.
 - 5) U poglavlju "Spasilačka služba" predlaže se područje zone za kupanje (ogrаđeno «psihološkom linijom»), definira se područje djelovanja spasilačke službe na kupalištu s podjelom na područja nadzora i pripadajućim lokacijama točaka nadzora, te propisuje razina obaveze organiziranja nadzora na pojedinim područjima nadzora.
- Također, opisuje se uočena mogućnost pristupa kupalištu od strane hitne pomoći i ostalih hitnih službi te se, ukoliko je potrebno, daju dodatne preporuke za omogućavanje neometanog pristupa hitnih službi kupalištu.
- 6) Sažetak sadržava skraćeni opis opažanja i preporuka koji je podijeljen po pojedinim cjelinama.

Način prezentacije podataka

Podaci i informacije sadržani u Elaboratu o procjeni rizika prezentiraju se u obliku opisa, fotografija i kartografskih prikaza:

- opisom se tekstualno prezentiraju svi elementi procjene rizika;
- fotografije služe kao dopuna opisa za poglavlja "Opći opis kupališta" te "Opasnosti i rizici na kupalištu";
- kartografski prikaz se koristi za prikaz pojedinih elemenata u prostoru i njihove međuovisnosti, a podijeljen je po temama: "Generalni opis", "Opasnosti i rizici", "Info tabele i znakovi" te "Spasilačka služba";
- Elaborat o procjeni rizika standardizirani je dokument kojeg definira Služba spašavanja života na vodi HCK.

- Valjanost Elaborata o procjeni rizika

Elaborat o procjeni rizika vrijedi sve do trenutka dok ne nastupe ili ne počnu nastupati značajnije promjene navedene u točki 6) Naknadni postupci u poglavlju Provođenje postupka procjene rizika na kupalištu.

. U svakom slučaju, Elaborat o procjeni rizika vrijedi najduže 3 (tri) godine od datuma sastavljanja odnosno eventualne revizije, ovisno što nastupi kasnije.

Ovlašteni procjenitelji rizika

Ovlašteni procjenitelji rizika su osobe koje je Hrvatski Crveni križ ovlastio za provođenje postupka procjene rizika na kupalištu te izradu Elaborata o procjeni rizika.

Za dobivanje uvjerenja o osposobljenosti za ovlaštenog procjenitelja rizika osoba mora:

- posjedovati uvjerenje o osposobljenosti za voditelja spasilačke postaje ili instruktora spasilačke službe;
- imati najmanje dvije godine iskustva u radu na poslovima vezanima uz uspostavljanje i organizaciju spasilačke službe;
- završiti seminar za osposobljavanje procjenitelja rizika na kupalištu prema planu i program osposobljavanja Službe spašavanja života na vodi HCK